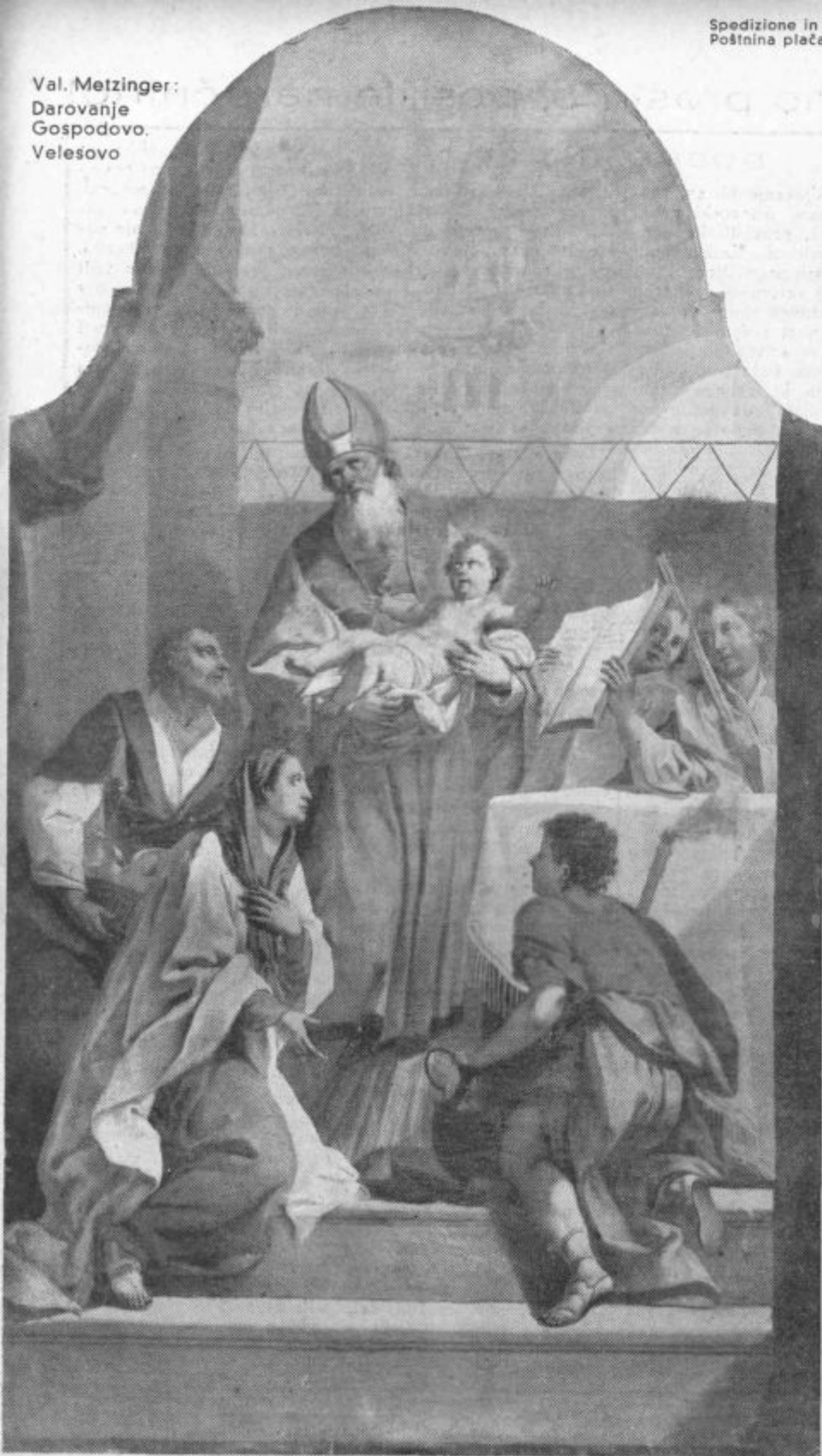

Val. Metzinger:
Darovanje
Gospodovo.
Velesovo

**B
O
G
O
L
J
U
B**

FEBRUAR
1943 - XXI

Nujno prosimo, pošljite naročnino!

DOBRE KNJIGE

Premišljevanje ob sv. rožnem vencu, francoski spisal Monsabré, prevedli ljubljanski bogoslovci. Knjiga nudi 105 kratkih premišljevanj posameznih skrivnosti vseh treh delov rožnega venca, za vsako skrivnost sedem. Premišljevanja se odlikujejo po lahko umljivih, toda zelo globokih mislih, ki molivca z lahko uvajajo, da more res pobožno in sodonosno moliti rožni venec. Ob tolikem bogastvu misli se bo molivec pomudil pri taki, ki njegovi duši najbolj prija. Obilni odjem, ki ga knjiga doživlja, jo najtopleje priporoča. Stane broširana 19 lir, vezana pa 23 lir, za dijake pa 15 oz. 19 lir.

Iz tistih dni... Spisal Venčeslav M. Vrtovec D. J. — Pisma prijateljem. Izdal »Glasnik presv. Srca Jezusovega« v Ljubljani. (Zvezek 14.) Str. 84.

Ko sem prebral to zlato knjigo, sem vzkliknil: To je pa naš slovenski Kempčan! Če bi imel »Bogoljub« za glavje z naslovom »Najboljše knjige«, bi to prekrasno delce s kleno, jedrnat, presrečno, oživljajočo, pogum in tolažbo vlivajočo, iz božjih virov zajeto, v torilcu z lepo, ubrano in izbrano besedo ter s praznično obleko podano vsebino — brez pomisleka uvrstili v to vrsto. Blagrujemo pisatelja, ki zna vlivati v dostikrat potrta, po nepričakovanih dogodkih naših dni razrahljana srca — toliko hladilne in krepčilne tolažbe in blagodejnega balzama, pa ne z mehкими in čustvenimi izrazi, marveč z zdravno pijačo in tečno hrano razodetih in božjih resnic.

Nabranih smo imeli mnogo dokazov, citatov iz knjige same, ki se tako prilegajo tegobam trpkih sedanjih dni in preganjajo kakor toplo sonce pusto meglo vse mračne misli in obupavajuče napade; pa ni prostora, da bi

jih navajali v izvlečku. Zato pa prav iskreno svetujemo: Vsi, kateri berete naš list, vzemite prav gotovo zdaj pa zdaj v roke to res dragoceno knjižico in iščite v njej razvedrila in tolažbe, vere, upanja in ljubezni božje — v težkih dneh. Zagotavljamo: Iščite in boste našli! — Cena je izredno nizka: 6 lir za lično opremljeno broš. knjižico, v platnu 12 lir. C.

Duše - žrtve presv. Srca Jezusovega. — Prevedla M. Magdalena Plevel. Druga izdaja. Knjižica izčrpno popisuje, kako se duše žrtvujejo presv. Srcu Jez. v zadoščenje za vse žalitve, ki jih mora trpeti Jezus od strani grešnikov. Današnje nepravilnosti so kazni božje za grehe, ki so se dandanašnji strahotno namnožili. Zato je poglavito sredstvo, da odvrnemo še nadaljnje šibe božje, zadoščenje. Prav duše-žrtve vrše to zadoščenje in s tem največ pomagajo svetu priti iz sedanjih nesreč. Knjigo prav toplo priporočamo in želimo, da bi se našlo vedno več dobrih duš, ki bi prinašale presv. Srcu Jezusovemu vsakodnevne žrtve za grešnike. Knjiga se dobi v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Prav tam so še na razpolago M. Elizabete: Iz moje celice, Slava sveti hostiji in Srčni rubini, lepo versko berilo, ki nudi zlasti v današnjih prilikah veliko duhovne tolažbe.

Duhovni koledarček. 1943. Ta zvezek Salezijanske knjižnice ima trajno vrednost, ker je v njem razločno razložen nauk o odpustkih in so vanj tudi sprejete običajne kratke molitve in vzdihljaji, obdarjeni z odpustki. To knjižico naj bi prebrali predvsem tisti, ki imajo o cerkvenih odpustkih čisto zmedene in zmotne pojme, morda celo take, kakršne so širili v Luthrovi dobi. Drugi del te knjižice je pa važen zato,

ker so odpustki pravilno, po vatikanski zbirki z najnovejšimi določbami označeni, kajti odmera in višina odpustkov, kakor jih imajo nabožne knjige in molitveniki, tiskani pred 1937 — in tudi nekateri poznejši — ni več v skladu z zbirko svete penitenciarie. — Nove ugodnosti v odpustkih pospešujejo zlasti pobožnost sv. križevega pota, rožnega venca in molitve po sv. maši, ki jih skupno opravljamo.

Pri opombi glede postajnega križca, ki z njim zlasti bolniki lahko tudi na bolniški postelji dobe odpustke križevega pota, bi bilo prav, da bi se bilo dostavilo še tole opozorilo: Za bolnike, ki ne morejo toliko odmoliti, je za odpustke križevega pota dovolj, če presrečno in skesano poljubijo podobo Križanega ali se skesano vsaj ozro na sv. razpelo, odmolijo kratko molitev ali izreko pobožen vzdihljaj v spomin trpljenja in smrti Kristusove. Deležen je pa odpustka (popolnega) celo tisti, ki bi zastran boleznih mogel samo poljubiti sveto razpelo ali se samo ozreti vanj, ne mogel bi pa dodati pobožnega vzdihljaja.

Maggy. Ta nenavadni naslov za »Margareto« ima 110. knjižica rakovniške zbirke, ki je izšla zdaj v ponatisku. Opisuje pa vzorno, neustraheno, apostolsko gospodično iz Belgije in jo postavlja za zgled vsem, ki sodelujejo v edinicah KA. Tu se vidi, kaj in koliko se lahko pomaga v duhovnem pastirovanju tam, kamor je pot duhovniku zaprta ali otežena.

Klaverjev misijonski koledar prinaša na 64 straneh poleg koledarskega dela polno kratkih in spodbudnih zgodb iz misijonskega življenja v Afriki. Ima tudi mnogo slik. Stane 3 lire in se naroča pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova ulica 1.

M. Elizabeta, O. S. U.:

DUŠE-ŽRTVE

Duše-žrtve, stopite na plan!
Sedaj je vaš dan!
Na naših oltarjih Srce krvavi,
na zlatih patenah naš Jezus trpi...
Draga mu je duša vsaka,
vaših žrtev prosi, čaka...

Lepe duše, vzemite rubin
iz srčnih globin:
veselja nesite prepolne roke
v tako razočarano božje Srce!
Čim več greha, več radosti,
več tolažbe zanj v bridkosti!

S srčnim žarom obdajte oltar
kot žrtev in dar!
Naj vaša ljubezen se vtoplja v Boga,
sočutno zadošča za grehe sveta!
Vaših žrtev sveta sila
bo usmiljenje sprosila.

Duše-žrtve, bridkost in solze
za božje Srce!
Bodite živ venec za hostijo belo,
da besno sovraštvo ne bo je zadelo!
Božjih zmag junaške priče,
pridite, Gospod vas kliče!

Franc
Koretič:

O Marija, naša ljuba Mati

Ena največjih dragocenosti našega besednega zaklada je beseda — mati. Polna skrionosti: največjega trpljenja, najlepšega veselja in najiskrenejše ljubezni. Proo, kar začebljajo otroška usta. Kot bi že otrok vedel, da mu je mati vse. Sklanja se nad njim, ko spi v zibelki, vodi mu prve korake, odkriva prve skrionosti sveta in življenja. Vihravemu mladcu je varno oporišče v nevarnih preskušnjah in trdna opora v skušnjavah. Materina podoba se človeku takoj zariše v dušo, da je še dozorelemu možu bitje najlepših spominov. Kakor bi listal po albumu fotografij, mu pri pogledu na življenje ostajajo v spomin slike in podobe o materi. Vsakdo skoraj bi lahko rekel, kar je zapisal Viktor Hugo: »To malo, kar sem, imam od matere. Ali veš, kaj se pravi: imeti mater? Kaj ne bi vedel, saj si jo sam imel. Otroci si, ne bogljen, slaboten, reven, brez obleke, sam na svetu, pa se ljubeznivo sklanja nad teboj žena; hodi, ko ti hodiš; se ustavi, ko se ti ustaviš; se smehlja, ko ti jokaš..., ne, nisem prav rekel, da je žena; angel je, ki te ziblje in čuva nad teboj, ki te uči govoriti, brati, ki te uči ljubiti. Tvoje prstke greje v svoji

roki, tvoje drobno telesce ima na svojem naročju in tvojo dušo v svojem srcu! Dala ti je mleka, ko si bil majhen, odreže ti kos kruha, ko si lačen. Ti jo pokličeš: Mama! in ona ti odgovori: »Kaj je, otrok moj?« in sicer tako ljubeznivo, da se pri teh besedah razveseli Bog sam.« Vidiš, to je mati...

Po čudoviti zamisli božji je tudi Devica Marija — mati. Telesna mati božjemu Sinu in duhovna mati človeškemu otrokom. Njo, ki je v nebesih, ne kličejo drugače kot: Mati, smemo tudi mi, ki se proti nebesom za enkrat samo še oziramo, nagovarjati prav tako z istim lepim imenom: Mati.

Marija je dala telesno življenje Sinu božjemu, zato jo pozdravljamo: Mati božja. Ta naslov je temelj vsega Marijinega čiščenja, v njem je obseženo vse njeno poslanstvo in vsa njena nadsvetniška veličina. Zato je najlepša, ko se prikaže našim očem z Jezusom v naročju, v svitu njegove božje luči in božje ljubezni.

Na kolenih pojemo v vsej vdanosti slavo njenemu božjemu materinstvu, pa se obenem z otroškimi zaupanjem obračamo k njej in jo pozdravljamo: »O Marija, naša ljuba Mati!« Ni to

5. febr. — Val. Metzinger: **Sv. Agata.**
Uršulinski samostan, Ljubljana.

naša zamisel, temveč so tekom stoletij tako učili cerkveni učeniki širom po krščanskem svetu. Že sredi četrtega stoletja jo je po Siriji in ob obali Črnega morja pozdravljal njen vnet častilec sv. Efrem: »Ave, omnium parentis! — Pozdravljena, mati nas vseh!« V Severni Afriki je govoril o Njej svojim vernikom sv. Avgustin: »Ona je Mati ne samo Odrešenikova, ampak tudi mati njegovih udov, kar smo mi, ker je s svojo ljubeznijo sodelovala pri našem rojstvu v Cerkvi.« Iz svojega skalnatega bivališča pri Betlehemu jo je pozdravil sv. Hijeronim kot »Mater narodov«. In če jo je papež Pij IX., ki je razglasil svetu veselo novico o njenem brezmadežnem spočetju, imenoval v sinovski vdanosti: »Mati božja in mati naša... najljubeznivejša mati nas vseh,« potem je prav in primerno, da v vseh hišah božjih in po domovih širom po slovenskem svetu navdušeno odmeva prelepa pesem: »O Marija, naša ljuba Mati...«

Vsi ti lepi naslovi in pozdravi pa niso nič drugega kot veren odmev sv. pisma. Ko je sv. Pavel s svojim jasnim očesom prodril v najgloblje bistvo Cerkve, je vzkliknil: »Vi ste telo Kristusovo!« (1 Kor 12, 2). Kakor si je upodobil Kristus človeško telo iz Marije Device ter je v tem telesu živel, govoril, učil, delal čudeže, tako si je po Mariji ustvaril vdrugič skrivnostno

telo iz svojih učencev, vernikov, iz nas vseh. »Tako je množica nas eno telo v Kristusu« (Rimlj 12, 5). In Marija, ki je bila prava mati človeškega telesa Kristusovega, je prav tako prava duhovna mati njegovega skrivnostnega, duhovnega telesa, ki je sv. Cerkve.

Sw. Cerkve pa živi iz stoletja v stoletje kot velika in sveta družina božja na zemlji. Da ta božja družina na zemlji ne izumrje, ampak po vedno novih članih raste in se širi, mora biti v njej Mati, ki posreduje živiljenje. Mati in Gospodinja družine božje na zemlji je Marija. Njej je Jezus izročil materinsko skrb in upravo nad zakladi božjih darov, zasluženih na križu za naše prerojenje in živiljenje. Ona je sodelovala z Jezusom pri odrešenju človeštva, zato ga najbolje razume in more sodelovati z njim tudi sedaj za isti veliki namen: zdravje in živiljenje božjih otrok.

V tej veliki družini božji je Kristus »prvorojenec med mnogimi brati« (Rimlj 8, 22). »Pojdite in sporočite mojim bratom, naj gredo v Galilejo, tam me bodo videli,« je naročil pobožnim ženam. Če nas torej Jezus sam imenuje svoje »brate«, smemo potem tudi mi imenovati njegovo Mater svojo mater. Da bi razpršil še zadnje pomisleke, jo je na križu slovesno proglasil za našo Mater. Edino, kar je še njegovo, je zapustil ob zadnji uri kot dragoceno dediščino človeštvu.

Marija pa ni le na splošno Mati božje družine na zemlji, ampak prava duhovna Mati vsakega otroka v tej družini. Vsakemu je Ona posredovala živiljenje. Živiljenje je božjega izvora. To je res. Toda živiljenja Bog napadno ne deli naravnost, ampak po srednikih. Telesno po očetu in materi, nadnaravno po Jezusu in po Mariji. Po Jezusovem zasluženju zajame Bog pri krstu novorojenca iz neizčrpljivih globočin svojega bitja drobec božjega živiljenja in ga po Mariji vdahne človeški duši, ki je ta trenutek rojena za večno živiljenje. Bogu-Očetu in Mariji-Materi je rojen nov otrok božji. Zato Marija pozna vsakega po imenu, po njegovih dobrih in slabih lastnostih, se zanima za vsakega in skrbi zanj kot mati.

Žioljenje pa stremi za tem, da se krepí in raste in dozori do popolnosti. Ne samo naravno, tudi nadnaravno. »Pot pravičnih pa je kakor svetla luč, se veča in raste do polnega dne« (Preg 4, 1). Isto pove sv. Pavel, ko naroča, naj gledamo, da dospemo do mere polne starosti Kristusove (Ef 4, 14). Pri tej duhovni rasti otrokom zopet pomaga njihova in božja Mati. Saj pravi materi ni zadosti, da žioljenje samo da, ampak tudi čuva nad njim, da ne zamre, ga neguje, da se lepo razvija in razcvete v vsej svoji lepoti in moči. Kakor je skrbela Marija z nežno materinsko ljubeznijo za svojega »Proročenca«, da je napredoval v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh (Lk 2, 52), prav tako skrbi še danes za duhovno rast mnogih njegovih bratov in sester. Kot skrbna mati porabi vsak dogodek v žioljenju božjih in svojih otrok, da jih spodbuja in vabi k dobremu, resnično krščanskemu žioljenju.

Že pri prvih korakih, ki jih naredi otrok božji v svet, groze njegovemu dragocenemu žioljenju od vseh strani smrtné nevarnosti. Težko jim bo ušel, če ne bo imel trdnega oporišča in varnega zavetja. Japonci vedo povedati, da ne hodi človek skozi žioljenje sam, ampak ga na vseh njegovih potih nevidno spremlja duh rajne matere in ga varuje nesreče in nezgod. Tudi otroka božjega povsod zvesto spremlja njegova ljuba Mati in ga brani pred zalezovanjem sopražnikov. Ko otrok nevarnosti niti ne slutí, Mati že bedi nad njim, ga pravočasno zdrami, mu nudi v skušnjavi pomoč in varno materinsko zavetje.

Pred očmi mi je 6. podoba: »Ne vpelji nas v skušnjava...« iz Gregorinovega »Očenaša«.

Na veliki pelek okrog tretje ure dobi obisk mladi bogoslovec. Rdeča nageljna padeta predenj skozi okno in z njima ga objamejo spomini, ki v njem le s težavo ugašajo.

»Odloži ta jarem in pojdi kot profesor ali zdravnik, gradbenik in pomagaj, samo ne v tem ovratniku!«

Tedaj pa pride mimo hiše nekdo, ki ga bogoslovec dobro pozna. Ni ga

22. febr. — Jelovšek: **Stol sv. Petra.** Groblje.

mimoidoči poklical, le pogledal ga je — in Janez se zbudi iz sanj... In znova mu prevzame dušo, zdaj ne več skušnjava, zdaj le opomin: uboga mati prosi obogajme in odhaja, rekoč: »Ostani v ljubezni, ki si mi jo skazal, zakaj mnogi so tako potrebni usmiljenja...«

In Janezove oči se ujamejo z očmi materine slike, ki je na steni: mati, ki že počiva v Bogu, ga je namreč zaobljubila Kristusu...

In mladi fant, ki je stopil za klicem svoje duše in svoje ljube matere v bogoslovje, pade — na križpotju na kolena, obrnjen k umirajočemu Pastirju, govoreč: »O Bog, ne umolkni, ne umolkni nikoli v meni!« —

Blagor ti, če nosiš v srcu podobo svoje ljube Matere in se v odločilnem trenutku ujamejo tvoje oči z Njenimi! Ne boš zašel. Ne boš padel...

Slovensko ljudstvo, ali vidiš pred seboj podobo svoje ljube Matere? Iz nebes gleda na svoje slovenske otroke. Blagor nam, če se bodo pravočasno srečale naše oči z Njenimi očmi in če bomo na križpotju polni otroškega zaupanja padli pred Njo na kolena! Marija nam bo ohranila žioljenje, saj nam je Mati.

Rakovniške Knjižice vrše že devet let zelo važen apostolat:

dajejo odgovore na pereča vprašanja, ki mučijo in motijo današnjega človeka v njegovem verskem in nravnem življenju;

poučujejo najbolj potrebne in najbolj važne resnice, ki so edino trdni temelj boljšega in pravičnejšega reda, katerega vsi pričakujemo, a ga ne bo, če ne bo zgrajen na tistih večno veljavnih temeljih, ki jih je Bog postavil;

kažejo zgled resničnega življenja in s tem stavijo žive vzore pred oči, da jim ogreti od njihove lepote in sreče sledimo.

Zaradi tega zaslužijo Knjižice, da še čim bolj razširijo med našim narodom, da postanejo vsaki družini reden gost, prijeten in koristen. Iz vsega srca želim, da bi našle Knjižice prav v vsakem kraju vnetih razširjevalcev. Zlasti verske organizacije, za vse, kar služi božji časti in zveličanju duš, navdušene, naj bi v svoj tiskovni apostolat sprejele tudi Knjižice. Vsak dušni pastir bo prav tako z vnemo širil ta drobn tisk, saj mu njegovo besedo na prižnici postoteri in jo nese v vsako hišo, prav posebno bi bilo potrebno jo nesti med tiste, ki božje besede sicer ne poslušajo.

V desetem letu želim Knjižicam, da bi našle pot k vsem slovenskim dušam in bi v teh izrednih časih v največji meri mogle vršiti svojo važno nalogo: učiti, tolažiti, voditi.

Naj dobri Bog da svoj poseben blagoslov izdajateljem, pisateljem, razširjevalcem in čitateljem Knjižic!

Ljubljana, v decembru 1942.

† Gregorij Rožman,
škoč.

P. dr. Roman Tominec:

V zrcalu lastne nebogljenosti

Dovolite mi, da spregovorim nam vsem resno besedo o pohujšanju.

Koga pohujšati je velika stvar in velik prestop, toda pohujševati se je še veliko večji. Zakaj kdor se pohujšuje in spotika nad nešteto stvarmi, ki ga prav nič ne bole in prav nič ne brigajo, ima v sebi veliko mero sprijenosti in spačenosti in napravi veliko več škode kot pa običajno pohujšanje samo. Poznam dokaj dobrih ljudi, ki imajo s tem, da se pohujšujejo, skoraj nek poseben šport. To namreč imajo za tenkočutnost svoje vesti; v resnici pa je ta volja pohujševati le dokaz nemajhne domišljivosti ali pa velike neumnosti. Blagor tistim, pri katerih velja to zadnje, zakaj potem je krivda le v njihovi manjnadarjenosti in za to človek ni odgovoren. Če neumen človek, kakor so premnogi veliki možje trdili, ne more postati svet-

nik, ga ista njegova neumnost vsaj ne bo napravila velikega grešnika.

Nekatere pobožne osebe, se zdi, da imajo za svoj poklic ob vsaki priliki in nepriliki spotakniti se nad bližnjim, nad njegovim dejanjem, ravnanjem in nehanjem, skratka njih dolžnost je: pohujševati se. Seveda so prepričani, da pri tem veliko trpe — v resnici pa pri tem naravnost uživajo. Zanje je to prijetno razburjenje, primerna sprememba v enoličnosti njihove zelo skromne pobožnosti. V resnici jih prav nič ne boli in prav nič ne srbi, temveč skrbno čakajo na priliko, kje bo njihov bližnji napravil kako napako, da ga takoj opozore, kako zelo so vzvišeni nad njim.

Kdor se je tekom svojega dolgega življenja največkrat pohujševal, je časti božji najbolj škodil in je postal sam resnično velik in težak kamen spotike

na življenjski poti premnogih. Vse, kar koli mu ni pogodu, vse, kar koli je izven njegovega ozkega obzorja, vse mu je v pohujšanje. Če se potem tak človek zna napraviti še važnega, kdo je potem dovolj junaka, da bi takim ljudem strgal slepivo mreno raz njih strupeno oko...?

Zato se odkrito vprašajmo: Ali se tudi jaz često pohujšujem?

Zelo zanimivo dejstvo je in večkrat sem o tem že premišljeval, da nisem še v nobenem še tako dovršenem življenjepisu svetnikov našel poteze, da bi se kak svetnik kdaj koli nad čem pohujševal. Sv. pismo govori, da je dvojno pohujšanje možno, in sicer pohujšanje »teh malih« v smislu Kristusovem in pohujšanje farizejev. Domišljavi ljudje, ki napake bližnjega z risjimi očmi tehtajo, opazujejo in se sami čutijo angele nedolžnosti in dovršenosti, si pač morejo nadeti le za zabavo naslov »teh malih« iz evangelija.

Koliko zla nosi v sebi navada pohujševati se. Skoraj vedno je poleg ošabnost. Tista mirna ošabnost, ki se niti ne zaveda, kako je ohola. Ošabnost je zanižanje notranjega življenja. Duhovna ošabnost izpričuje, da ni v nas notranjega življenja, pač pa da nas je obsedel zli duh. Če človek samega sebe pošteno opazuje, bo lahko ugotovil, da je dosledno bilo užaljeno naše samoljubje, ki je spremljalo tisto naše »pohujšanje«. Če smo slučajno dobre volje in dotičnemu naklonjeni, se ne pohujšamo. Vsako pohujševanje se poraja običajno iz nenaaklonjenosti, iz zavisti, iz neke zle volje.

Vsi vemo, da je upravičena prilika drugega obsojati in nad bližnjim pohujševati se v resnici zelo redka. Zakaj pohujševati se ne moremo: prvič — ne da bi sodili, drugič — ne da bi neugodno sodili, in tretjič — ne da bi taka sodba segala v področje notranjosti srca, ki je redkokdaj dosegljiva, ker pač samo Bog pozna globino duše.

Človek plitvega značaja in ki malo misli, se običajno veliko laže pohujšuje kot drugi ljudje. Tak človek namreč si ničesar ne more doumeti razen tistega, kar je čisto na površju. Niti sebe ne pozna, kaj šele, da bi se vživel v tuje srce in njemu nepoznane globine. Prav zato so sodbe takih ljudi ne samo pre-

hitre, ne samo pomanjkljive, temveč očitujejo naravnost zelo nizko miselnost. Duhovni učenik F. W. Faber pravi: »Tak človek najde zvezo med stvarmi, ki v življenju bližnjega nimajo prav nobene povezanosti. Sam nizkoten sluti v drugih prav tako nizkotenost. Če bi srečal svetnika, bi sodil o njem, da je častihlepen, svojeglav in licemerec. Tak človek je pač lokav, toda nikdar uvideven. In pri takem človeku je ljubezen do bližnjega zelo zelo težka zadeva...«

Duhovno branje se takemu človeku spremeni v svarilni govor, ki je seveda drugim namenjen. Če posluša še tako izvrsten govor, namerja vse bodice, ki jih angel varuh prav njemu pošilja, z največjim zadovoljstvom na druge.

Značilno je, da nihče ni za lastne napake tako slep kakor tisti, ki zna slabosti odkrivati pri drugih. V resnici sami stojimo v senci in krademo sonce svoji duši. Človek, ki se rad pohujšuje, ni ne vesel, ne veder, okoli njega ni nikdar jasnosti. Je mogoče komu znano, da je iz takega človeka postal kdo svetnik? Jaz ne vem za nobenega. Nihče ne more biti do Boga velikodušen, kdor nima do bližnjega velike in široke ljubezni.

Pohujševati se nad bližnjim — to nam jemlje tudi vpliv na druge. Kdor namreč samo kritizira in nerga, ta nikdar ne prepriča. Značilno je, da celo v literaturi, v umetnosti kritika, ki ni dobrohotna, nima nobenega vpliva. Eden največjih kritikov Lessing je bil dobrohoten in prav zato velik. Neki pesnik mu je prinesel pesmi v oceno, češ naj slabe označi s križcem. Čez 14 dni pride iskat svojo zbirko. Začuden vidí, da ni nobenega znamenja. »Pa so res tako dobre moje pesmi?« »O, to ne,« odvrne Lessing, pač pa pristavi smeje: »Veste, nisem maral napraviti pokopališča iz vaših pesmi.« Človek sam kaj kmalu najde na bližnjem to in ono napako, toda če drugi to store, nas kar kmalu odbija ta navada in prav radi se izognemo takemu človeku. Kdo pa je tudi porok, da prav tako kot druge tudi nas ne bo obral do kosti in še več.

Ta strašna razvada druge soditi, človeka kaj lahko privede, da se njegov pogled docela zgubi v človeških pomanj-

Fatimsko oznanilo: Molitev, pokora! Današnji razvajeni, omehkuzeni in razuzdani svet besede »pokora« — ne sliši rad. Mu preseda. Zato nas je pa nebeška Mati Marija v skrbi za naše zveličanje v Lurdu in sedaj v Fatimi opozorila, da brez pokore ni rešitve in da bodo na človeški rod prišle še hujše poskušnje, če se ne bo spokoril in spreobrnil. Radi ali neradi: pokoro moramo delati. Če smo grešili, je ni druge poti, ki vodi nazaj k Bogu, razen poti pokore.

V čem pa naj bo naša pokora?

Med najvažnejša dobra in spokorna dela spadajo: molitev, post in miloščina. Tudi vsa druga pokorila moremo razporediti pod te tri označbe. Sv. Tomaž Akvinski uči takole: V molitvi se pred Bogom ponižujemo in s tem zatajujemo svojo prevzetnost. Z miloščino, ki je duhovna in telesna, premagujemo v sebi sebičnost in pohlep po posvetnem blagu. Post in vse, kar telesu težko dē, pa kroti v človeku grešne želje in hude strasti.

Telesna pokorila seveda niso prijetna. Kar Cerkev velevala, to smo dolžni storiti. Prostovoljno se odpovedati kakšni ugodnosti ali prostovoljno prevzeti pritrgovanje, zdržek v času, ko cerkvena zapoved tega ne terja, to je prav za prav tisto, kar spada v prvi vrsti

Odrešenikovo rojstvo nam oznanja usmiljenje božje do ljudi. Iz ljubezni do neumrljivih duš vsega človeštva je prišel Sin božji na svet, da duše reši, zveliča in tako za večno osreči. Najimenitnejše delo in najpopolnejša ljubezen je reševanje duš. V tem delu in tej ljubezni se je Sin božji popolnoma žrtvoval od rojstva v Betlehemu do smrti na Kalvariji. Zato je in ostane na veke edini Zveličar duš. »Nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mi mogli v njem zveličati« (Apd 4, 12).

Zveličanje duš v imenu Jezusovem je pa tudi za vse kristjane najimenitnejše delo in dokaz, da imamo tisto ljubezen, katere se moramo učiti od Jezusa. V tem je moč krščanstva, da se učenci Kristusovi z veseljem ravnaajo po svojem učitelju in delajo za isti namen, za katerega se je on sam žrtvoval do konca.

Tudi Jezus sam je pokazal, da hoče svoje najbolj izbrane prijatelje imeti za apostole, ki naj duše vodijo k Bogu. Apostolsko naročilo, apostolsko delo za zveličanje duš je najodličnejše izvrševanje nalog, ki jih ima krščanstvo. Vsi veliki pričevalci in borci krščanstva so vse svoje sile in svojo največjo ljubezen posvetili temu delu. Zato so tudi želi uspehe, da so izvršili najtežja dela, ki so se človeško zdela nemogoča, da so prenovili svet in dvignili globoko padlo človeško družbo.

Ali ne čutimo, kako zelo je tako apostolsko delo in goreča apostolska ljubezen potrebna

kljivostih, malenkostih, nedostatnostih. Pogled takega človeka je bolešno usmerjen samo v to, kar je na ljudeh slabotnega. Postane kot znameniti egiptovski hrošč skarabej, ki pred seboj vali kroglico iz blata in govna in nazadnje ne vidi več preko nje. Vse njegovo obzorje je blato... Za hrošča še gre — toda za človeka, za izobraženca, za otroka božjega?

Odgovor, mislim, ni težak!

Uverjen sem, da tega zla: pohujševati se — nisem risal prav nič preveč temno. »Priznam« — tako pravi dobesedno F. W. Faber — »da je to napaka, ki me bolj razdraži kot mnogo drugih, in sicer iz veliko razlogov. Dobri ljudje postanejo žrtve tega zla, možje, ki so nekoč nekaj obetali, ki so dovolj na-

darjeni, da bi nekaj ustvarili, pa jih ta nesrečna strast docela omami. Njihove duše potem niso več dovzetne za kako posebno milost. Vse duhovno življenje malone zamre — in srce, ki je bilo poklicano za najvišje duhovno plemstvo, postane pozorišče žalostnega hrošča »skarabeja«.

Blagor tistemu, ki bo na smrtni postelji lahko rekel: »Mene ni zlepa kdo pohujšal — mogoče bolje povedano — nisem se pustil. Nisem videl napak svojega bližnjega, imel sem s svojimi ravno dovolj opraviti. Poleg tega sem imel dragoceno sito stkano iz samih sončnih žarkov dobrote in ljubezni in ničesar nisem pustil v srce, razen kar je moja ljubezen poglobilo in mojo dobroto očistilo.«

6. febr. — Sv. Doroteja.
Gotska freska Janeza Ljubljanskega. Kameni vrh.

vprav v naših dneh? Potrebna sodobnemu svetu, ki je zablodil daleč proč od umevanja resnice, izvrševanja pravice in spoštovanja ljubezni!

Kaj naj prenovi in navduši naša srca za delo in žrtve v apostolske namene? Apostolsko prenovljeno srce mora biti sama čista ljubezen do Boga in neutrudljiva skrb za dušno srečo ljudi. Odkod naj pride v naše srce?

Dober oče vse stori in žrtvuje, kar more, za srečno bodočnost svojega sina. Dela pa tako zato, ker ga ljubi in mu hoče dobro. Sreča sinova je očetu samemu lastna sreča in veselje. Tu najprej vidimo dvojce, prvo, kako visok cilj je očetu sinova sreča, drugo, kako očeta veže s sinom ljubezen.

Prestavimo nauk tega zgleda v nadnaravni svet, v katerem gre za duše. Tu je veliki ljubitelj duš Jezus Kristus sam. Njegovo Srce je sama ljubezen do duš. In zakaj? Kako težko nam je na to vprašanje odgovoriti, ker ne moremo doumeti vse globine in bogastva Jezusovega božjega Srca. A vsaj nekaj drobcev le moremo povedati.

Jezus vidi v vsaki človeški duši podobo božjo. Opazuje in ljubi v njej čudovito delo stvariteljske roke nebeškega Očeta. Ta misel napolnjuje njegovo sveto Srce z nedopovedljivim hrepenjem, da to podobo in umetnino samega najvišjega Očeta okraši in izpopolni ter končno privede tja, kjer jo hoče imeti ljubeči Oče.

Vsi veliki apostoli so se od Jezusa učili, kako dragocene so duše, in so jih vzljubili ter se velikodušno žrtvovali za njih najvišji cilj pri Bogu. In Jezus jim je dal spoznanje, da so apostolat za duše razumeli, in moč, da so ga mogli

pod označbo »telesna pokora«. Kdor nima toliko poguma, da bi sam svojevoljno kaj odrekel svojemu telesu, naj vsaj mirno trpi in prenaša tisti del pokore, ki mu jo je odločil Bog sam. Če n. pr. kakšno neprijetno delo, kakšno ne-bogljenost, bolehavost, nesrečo, hudo bolezen ali notranje trpljenje mirno in vdano prenašamo, je to prav dobršna pokora. Križ, ki ga nam Bog naloži, navadno še bolj teži, kakor pa križ, ki si ga sami izberemo.

Ce govorimo o pokori, je pa treba bolj misliti na pravo in poglavitno spokorjenje, na skrušenost in notranje spreobrnjenje: varovati se smrtnega greha, krotiti strasti, hude želje, slaba nagnjenja, to je pogoj, ki brez njega pokora zgubi pravo ime in značaj. Ko je apostol Pavel pisal Korinčanom o potrebi ljubezni, je dostavil: »In ko bi razdal v živeže vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.« (I Kor 13, 3.)

S tem je dovolj povedano. Z drugo besedo bi to lahko takole izrazili: Nič ne pomagajo tvoja pokorila — pa naj bodo še tako ostrá in številna — če nisi poprej po nadnaravni ljubezni združen z Bogom, če nisi pregnal grehe iz srca. Brez nadnaravne ljubezni torej Bogu ne moreš biti všeč. Prava pokora mora biti združena z zakramentom sv. pokore, ki ti zagotovi ljubezen božjo.

K pokori, ki jo zahteva od grešnega človeštva tudi Marija, spada kot nujna prvina spokornost srca, spreobrnjenje srca, vrnitev k Bogu, ki pot k njemu greh le zapira. S tem ni rečeno, da bi se Bog nič ne oziral na zgolj zunanja pokorila, na molitev in miloščino grešnika. Vse to se tudi grešnikom vedno priporoča, da bi jim božja dobrotljivost kot plačilo naklonila milost spreobrnjenja in jih privedla nazaj k otroštvu božjemu.

Človeški rod je močno bolan. Tisoči in tisoči so, ki so duhovno mrtvi, ker se ne menijo za božje in cerkvene postave. Zdravilo je na ponudbo: pokora. Pokoro so označevali apostoli in pokora je svet prenovila. Pokoro so označevali veliki svetniki srednjega veka: sv. Bernard, sv. Dominik, sv. Frančišek Asiški — in pokora je propadle narode preustvarila. K pokori kliče narode danes Marija sama, z njo sv. Cerkev in sveti oče.

Ali bo svet ostal gluhi? Ali bo hotel rešitev?

A. Č.

Med mejnike v zgodovini katoliške Cerkve bomo morali uvrstiti tudi 30. oktober 1942, ko je sveti oče Pij XII. s presrečno molitvijo posvetil vse človeštvo brezmadežnemu Srcu Marijine-mu in tako obenem pritisnil pečat resničnosti čudovitim dogodkom v Fatimi na Portugalskem. Ta novi Lurd si je izvolila Marija, Kraljica rožnega venca, pred dobrimi 25 leti, da nam je dala važna naročila za rešitev človeštva: molitev (rožnega venca), pokora za spreobrnjenje grešnikov. Poudarno pa je Marija ponovila naročilo, naj se verniki združujejo v pobožnosti do brezmadežnega Srca Marijinega.

Prvi splošni posvetitvi je sledila posvetitev rimskega ljudstva v vatikanski cerkvi v Rimu dne 8. decembra 1942, ko je papež med zadostilno pobožnostjo vpricho več ko 50.000 vernikov ponovno odmolil svojo posvetilno molitev, ki je z njo daroval sebe in vse navzoče prečistemu Marijinemu Srcu.

Ves spored je bil tako sestavljen, da je bil kar najbolj v skladu s spokorno pobožnostjo:

Pred izpostavljenim sv. Reš. Telesom so pevci intonirali himno: Molim te ponižno skriti Bog nebes, ki v podobi kruha tajno bivaš res... Ko so se dvigale meglice kadiła, so pevski zbori zapeli antifono: »Parce Domine, parce populo tuo...« »Prizanesi Gospod, prizanesi svojemu ljudstvu!« kot uvod k spokornemu psalmu 50.: »Usmili se me Bog po svoji milosrčnosti in po obilnosti svojega usmiljenja izbrisi moje pregrehe!...«

Na vrsto je potem prišla Marijina antifona in prošnja: »Premila Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeška in morska zvezda, pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati...!«

Po teh molitvah je papež glasno, s poudarkom in ob tišini vseh vernikov obnovil posvetilno molitev, ki je bila zaključena s petjem praznične antifone »Tota pulchra es Maria!« Vsa lepa si Marija in madeža izvirnega greha ni na tebi.

Ti, ki si vsa lepa, ti, ki ne poznaš greha, ti, ki si slava in veselje svete Cerkve, ti, ki si pomočnica

vršiti. Zato so taki apostoli venomer ponavljali: Ljubezen Kristusova nas priganja, dajte nam duše, da bomo zanje delali, trpeli, umirali!

*

Ljudje iščejo zlata, srebra, dragocenosti, ker jim pripisujejo tako veliko vrednost. Vse naredijo, vse žrtvujejo in pretrpe, samo da si pridobijo te neprecenljive zaklade. Tako je s svetnimi dobrinami, z zemskim bogastvom.

Kristjan pa naj misli predvsem na dušne dobrine, na bogastvo in zaklade, ki so namenjeni dušam. Največja sreča človekova je, da postane otrok božji, da uživa ljubezen nebeškega Očeta ter srečo in blaženost v nebesih.

Ta sreča in blaženost je po božjem zagotovilu tako neizrazna, da se z nobenim veseljem in nobeno dobroto na tem svetu ne da primerjati. In kako se ljudje trudijo za svetno veselje, za zemske dobrine, za imetje in bogastvo! A vse to je manj vredno kot senca in prah, če premišljujemo božje besede o veličastvu božjega kraljestva, pripravljenega za duše.

Zakaj smo torej pozvani k apostolskemu delu? Zato, da duše, ki same morda nič ne vedo o tem cilju, privedemo k največji sreči, k blaženosti, ki nima primere, ne pozna konca in nikdar ne zgubi svojega veličastva. Ne bilo bi krščansko, če ne bi kazali poti v nebesa in ne odpirali vrat, da bi duše vstopale v svoj pravi dom k Očetu. Mi vemo za ljubezen Očetovo, za lepoto njegovega kraljestva, za veselje pri njegovi pojedini, zato vabimo in kličimo, da se bo hiša nebeškega kralja napolnila. »Nabirajte si zakladov v nebesih« (Mt 6, 20).

*

Kako nesrečne pa so duše, ki ostanejo brez teh dobrin! Obupno in neutolažljivo je njih stanje, če jih greh, krivda, žalitev Boga, smrt, če so obsojene, zavržene, preklete in kaznovane od Boga.

Ko bi mogli gledati ali celo doživeti usodo takih pogubljenih duš, kako bi nam zastalo srce! Kako bi občutili očitke svoje vesti: zakaj si pustil to dušo, da se je pogubila, zakaj nisi šel za njo, ko si videl, da je na poti pogube, zakaj ji nisi z ljubeznijo in dobroto dal spoznati božjo resnico, zakaj si jo prepustil v plen svetu, omamnim strastem in pregreham, zakaj je nisi iztrgal satanu in njegovim zlim duhovom in zapeljivim ljudem?

Psalmist joka nad usodo takih nesrečnikov: »Potoke solza točijo moje oči za-

voljo onih, ki ne spolnjujejo tvoje postave» (Ps 118, 136).

Svet je s pregrehami naravnost zasut. Do neba se je nakopičila krivda človeštva. Ognjeni plameni iz pekla že ližejo njim zapisane žrtve. Le še apostolsko delo, ki se za zveličanje duš trudi in žrtvuje, dela in moli, more reševati. Zato bodimo apostoli, rešujmo, kar hoče rešiti sam Bog, lotimo se apostolskega dela, sprejmimo apostolske žrtve, sodelujmo z apostolsko molitvijo. To je naš veliki poklic. Bog sam ga nam je dal in naložil.

Naš največji greh

Vsa Slovenija bi morala poslušati cerkveni govor prevz. g. škofa ljubljanskega na Silvestrov večer v ljubljanski stolnici o bilanci preteklega leta, ki je za naš narod porazna in pretresljiva. Naj podamo tukaj vsaj nekaj glavnih misli:

Spominjajoč se trpkih udarcev dveh zadnjih let, je prevzvišeni takole nadaljeval (navajamo po vsebini):

Pa bilanca za minulo leto kaže hujše postavke, ki so okrvavljene z mučeniško krvjo. Ne mislimo tu toliko na tiste žrtve, ki so padle zaradi lastne krivde ali sokrivde, marveč bolj na nedolžne mučence, ki jih je zadela brezsrčna in brezbožna roka lastnih bratov slovenske krvi. Nešteti grobovi po gozdovih in neznanih krajih vpijejo o krutosti nesrečnih »hostnikov«, ki so se znašali nad najboljšimi med Slovenci in počenjali nad njimi grozovitosti in mučenja s satansko neobčutnostjo. In med temi mučenci je tudi že 16 slovenskih duhovnikov ljubljanske škofije, ki so zvesto vršili svojo službo in se žrtvovali za časno in večno srečo svojih vernih Slovencev. Koliko je vseh tistih med nami, ki so padli in jim je bil izkopan prezgodnji grob, ali so bili vrženi v jame in prepade? Kdo ve? Pravijo, da do 5000. Če pa imamo pred očmi vse ozemlje, kjer bivajo naši ljudje — pa do 8000; najbrž pa še več.

In zdaj pride vprašanje: Kje je zadnji in globlji vzrok, da je ljubi Bog pripustil to silno gorje in vse druge tegobe, ki so zadele naš mali narod? So, ki bi radi naprtili vse, kar se zgodi nevšečnega, duhovnikom. Iščejo krivde v Cerkvi, ker jih ni zavarovala pred krivicami, katerih so sami krivi prav zastran tega, ker Cerkve niso poslušali. Če je Cerkev prej kaj rekla, so ji očitali, da se vmešava v zadeve, ki je nič ne bri-

grešnikom, ti, usmiljena Mati — prosí za nas!

Posreduj za nas, da prejmemo milosti, ki jih more le Sin tvoj podeliti, tiste milosti, ki morejo brž spreobrniti srca človeška!

Po odpetih litanijah in po blagoslovu z Najsvetejšim se je sveti oče podal v svoje prostore. Med tem se mu je sporočilo, da čaka zunaj bazilike še deset tisočev vernikov, ki niso dobili prostora v notranjstvi. Sveti oče je dal takoj odpreti vrata nad zunanjim balkonom. Že se je mračilo, ko je stopil na vzvišeni prostor, od koder je podelil blagoslov vsem navzočim, ki so namestniku Kralju miru živahno in proseče vzdikali.

Posvečenje brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Sledeč pozivu sv. očeta Pija XII. se je na praznik brezmadežnega spočetja Marijinega posvetilo Marijinemu preč. Srcu mnogo škofij in župnij zlasti po Italiji. Rimske župnije so izvršile slovesno posvečenje na osmino, 15. decembra 1942.

Neprestano v službi človeštva je sveti oče Pij XII. Ko so završili v državi San Salvador svoj deželni Evharistični kongres, 26. XI. 1942, se je oglašil papež in poslal po zraku pozdravne besede v španskem jeziku. Naglašal je, da bo San Salvador (božji Odrešenik) varoval deželo, ki nosi njegovo ime. Škofe je pa opozarjal, naj molijo k presv. Srcu Jezusovemu, da bo zmanjšalo žaloigro, ki jo doživlja svet. Naj ljubi Bog predvsem podeli svetu mir, oblastnikom mir in ljudem mir!

»**Pastor angelicus**«. Pod tem naslovom (»Angelski pastir«) je katoliški kinematografski zavod v Rimu ob 25 letnici, kar je bil papež Pij XII. posvečen za škofa, priredil zanimiv film, ki ga kažejo zadnji čas po vseh italijanskih kinodvoranah. Slike predočujejo sv. očeta ob važnih slovesnostih v cerkvi in izven cerkve, poudarjajo njegovo karitativno delo, skrb za ujetnike in ranjence, prizadevanje za misijonski prosep, prošnje in molitve za mir itd.

Ni je veljavnejše in bolj ljudske osebnosti, kot je sedanji papež. Krščanski svet vidi v njem ne le svetega namestnika Kristusovega, marveč tudi najvišjega pastirja, ki se noč in dan žrtvuje za blagor človeštva, ki moli in se trudi in roti, da bi čimprej zavladal mir pravičnosti in ljubezni med narodi. Nanj se obračajo veljaki in zastopniki držav in narodov, njemu so v ljubezni vdani vsi verniki, njegova

beseda je uvaževana tudi pri drugovercih. — Zgoraj omenjeni film bo tembolj zaželen povsod, tudi med Slovenci, saj nam je sv. oče še posebno naklonjen. Pri zadnji avdijenci ljubljanskega škofa je s poudarkom naročil: »Povejte Slovencem, da jih ljubim in da iskreno sočustvujem z njimi!« — Molimo, da mu ljubi Bog okrepi zdravje, ki je vsled naporov precej razrahljano!

Skromen redovnik — pa svetovnoznana osebnost. V Rimu je umrl vrhovni predstojnik jezuitskega reda, general Vladimir Ledóchowski. Po rodu je bil iz plemenitega rodu na Poljskem. Visoka znanstvena izobrazba in odlične redovniške vrline so ga dvignile na čelo jezuitskega reda. Pokojni general je že pred leti poklical p. Antona Prešerna D. J. za svojega slovanškega asistenta in s tem počastil Slovence. (P. Prešeren je nečak † nadškofa Jegliča.) — Znano je tudi, da je † Marija Terezija Ledóchowska sestra pokojnega generala. Za misijonstvo ima velike zasluge, saj je bila generalna voditeljica Družbe sv. Petra Klaverja v Rimu. Umrta je v sluhu svetosti.

Rimsko mesto se je zadnja desetletja razraščalo in širilo. Nova predmestja so nastala. Treba je bilo misliti tudi na dušno pastirovanje in oskrbeti čedna svetišča. Zato je bila osnovana pred 10 leti »papeška ustanova za ohranjanje vere in zidavo novih cerkv v Rimu«. V tem času je bilo v okolju Rima pozidanih 48 novih svetišč, hkrati pa še mnogo kapel. Nedavno je bila posvečena cerkev svete Emerencijane v predmestju Savoia.

Število raste. Novi jeziki, novi rodovi in narodi se oprijemljejo nauk Kristusovih in molijo k Bogu: Oče naš, ki si v nebesih... Danes je Gospodova molitev že prevedena na 1527 jezikov. Dobri Bog vse sliši, vse razume, vse uslišuje.

Iz naše srede

V Ljubljani so se kot prvine Marijinih armad posvetile brezmadežnemu Srcu Marijinemu dijaške kongregacije in sicer na glavni družbeni praznik, 8. decembra. Ze novembra je ljubljanski škof, ko je bil v avdijenci pri papežu v Rimu, sporočal o tej nameri. Sv. oče je to sporočilo z veseljem odobril in je v posebni naklonjenosti do Ma-

gajo. Zdaj, ko jih je zadela posledica neposlušnosti, očitajo, da se premalo vmešava. Če iščemo vzrokov, ki so zadnje čase izzivali božjo pravičnost, moramo opozoriti zlasti na strašno morijo, ki je ugonabljala naš narod posebno zadnjih 20 let: na herodijansko početje tistih brezsrčnih in brezvestnih mater, ki imajo na vesti umore še nerojenih otrok. Statistika je ugotovila in je zdravniško spričano, da je ta strašna morija pokončala vsako leto po prvi svetovni vojski samo med Slovenci do 20.000 nerojenih otrok, ne da bi bila tem strahotnim zločinom in vnebovpijočim grehom sledila kakšna očitvidna kazen svetne pravice. In to draženje božje pravice se je ponavljalo dvóje desetletij. Skupna bilanca teh umorov, izvršenih po materah, ki so s tem zadušile v sebi najblaje čustvo od Boga dane naravne ljubezni do zaroda in potomstva, morda nanese do pol milijona otrok! Grozna številka, če pomislimo, da so ta bitja, ki jim je Bog dal neumrljivo dušo, bila ustvarjena za nebesa! Toda grešni človek je posegel vmes z zločinsko roko, ki je preprečila, da ne morejo gledati obličja božjega v nebesih, ker jim je bilo ugasnjeno življenje brez sv. krsta, torej brez posvečujoče milosti božje, brez božjega življenja v duši.

Vprašamo sedaj: Ali ni smrt, ki je zadnje leto na tako krut način kosila med nami, po božji Previdnosti dopuščena kazen za omenjena zločinstva!? Kdo ve, če je že zadoščeno božji pravici za vso krivdo in vsa žaljenja, ki jih je povzročilo tako početje!? Bog ve, če je božja jeza že potolažena!

Krivci teh in takih zločinov so imeli celó drznost, da so se hvalisali z novodobnim »napredkom«, ki zna racionirati tudi rojstva, češ da se bo ljudem bolje godilo, ko ne bo preveč rojstev in bo manj pomankanja!

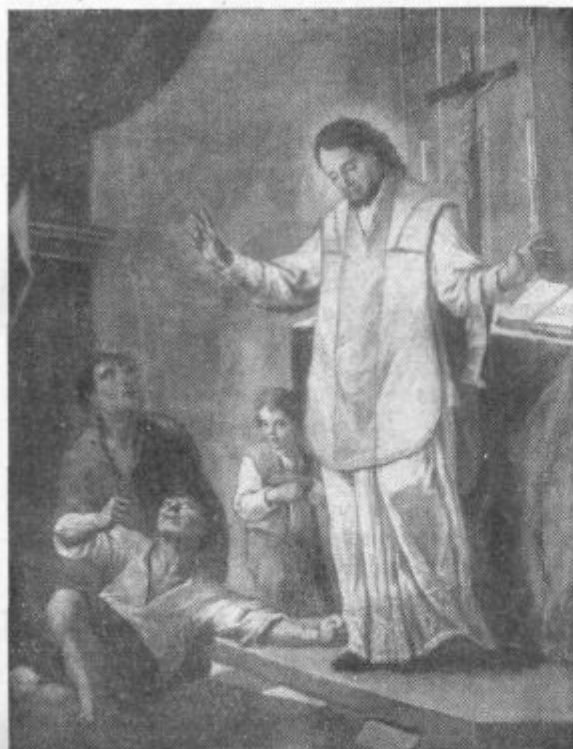
To je bilance temna in žalostna stran!

Pa je zadnji preračun treba pogledati vendarle tudi z duhovne strani. Smrt je neusmiljeno besnela. Prizadete smo milovali. S tolažbo pa moramo priznati, da je večina sprejela od Boga dopuščeno usodno odločbo v duhu pokore. Komur ni bilo dano, da bi bil pri skesani spovedi obžaloval svoje grehe in napake, je pa s skrušenim srcem pričakoval in dočakal zadnji trenutek in zaslužil, da mu je usmiljeni Zveličar prišel naproti in izustil: »Še danes, v kratkem boš z menoj v raj!«

Da se je skoraj nasplošno naselil med naše ljudstvo duh spokornosti, dokazuje lepo opravljena pobožnost devetih prvih petkov, ki jo zopet obnavljamo; dokazujejo pomnožene mo-

litve in pobožnosti in končno tudi nova verska vaja prvih sobot, ki je vpeljana po naročilu Marije brezmadežnega Srca iz Fatime.

Na žalost jih je pač med nami zlasti v Ljubljani še premnogo, ki jih nobena stiska in po-

14. febr. — Leopold Layer: Sv. Valentin.

skušnja ne zgane ter naprej in naprej žalijo in dražijo pravičnega Boga. Kljub opominom in prošnjam, da bi se pridružili skupnim zadoščevalnim molitvam in verskim vajam, ostanejo zakrknjeni in žive, kakor bi zanje ne bilo ne božjih ne cerkvenih zapovedi. Vsi ti so v prvi vrsti potrebni, da jih vklenemo v svoje spokorne pobožnosti. Do spoznanja bodo prišli le, če jih pretrse posebna dejanska milost božja, za katero pa moramo moliti.

Vsi pa imejmo stalno pred očmi naročilo Kraljice rožnega venca iz Fatime, da je treba z molitvijo združevati tudi spokornost, zadoščevanje in poboljšanje. To je treba dati v odgovor vsakomur, ki poizveduje, kdaj neki nam bo ljubi Bog naklonil toliko zaželeni in naprošeni mir!

Nadaljujmo torej pobožnost prvih petkov v zvezi s praznovanjem prvih petih sobot na

rijinega dijaštva naročil, naj prevzvišeni v njegovem imenu podeli na ta praznik zbranim kongregacijam dijakov in dijakinj papežev blagoslov.

Čez 1500 članov in članic je bilo zbranih v ljubljanski stolnici v jutro 8. dec. pri tej skupni svečanosti. V presrčnem nagovoru jim je škof dr. Gr. Rožman, omenjajoč fatimske dogodke, razložil naročila, ki jih je nebeška Mati priporočila za rešitev grešnega sveta. Nato je razložil pomen posvetitve in v imenu vsega dijaštva odmolil posvetilno molitev, sestavljeno od sve-tega očeta.

Ta posvetitev je bila Marijine-mu srcu gotovo posebno všeč, saj je privrela iz očiščenih src izvoljene čete, ki se je pri obhajilni mizi združila z Jezusovim presvetim Srcem in se tako tudi tesno povezala z brezmadežnim Marijinim Srcem.

Po navodilu in naročilu prevzvišene-ga g. knezoškofa se bodo zdaj tudi druge kongregacije in vsi verniki ljubljanske škofije po predhodnem zasebnem posvečenju pripravljali na skupno in slovesno posvečenje, ki bo konec maja 1943.

Priprava je določena na pet prvih sobot leta 1943. Ko se bodo zvrstile župnije za župnijo, družba za družbo, skupine za skupino, bo končna škofijska posvetitev tem sijajnejša, tem iskrenejša in tem presrčnejša ter okronana — kakor upamo — z milostjo miru in Marijinega zmagoslavja!

A. Č.

Goreč apostol brezmadežnega Srca Marijinega je bil pokojni skopljanski škof Gnidovec. Ob vsaki priliki je slavil to predobro Srce. V njegovi sicer skromni zapuščini je bilo obilo podobic brezmadežnega Srca. Dobrotniki se bodo spominjali, kako jim je hvaležni škof poslal v zahvalo podobico brezmadežnega Srca. V svojem grbu je imel sliko čudežne svetinje, na kateri je, kakor znano, poleg Jezusovega presvetega Srca upodobljeno tudi brezmadežno Srce Marijino. 3. februarja 1939., ko je Marija Svečnica prižgala zarjo prvemu petku, se je poslovil ta veliki častilec Jezusovega in Marijinega Srca s tega sveta. Ali po kakšni preskušnji! — Ves svet je gledal v ognju — strašne ure trpljenja! Ali je gledal svetovni požar? Ali svojo rezidenco, ki je postala žrtev ognja? Ali od ognja uničeni prosvetni dom v Ajdovcu, kamor so njegovi prijatelji shranili zunanje znake njegove škofovske časti? Ali je gle-

dal cerkev, v kateri je bil krščen, kjer je tako dolgo molil, kadar koli jo je obiskal? Morda je hotela peklena kača, kateri je Brezmadežna glavo strla, pokazati svoj srd nad zvestim zaveznikom močnejše Zmagovalke. Ne vemo. To pa vemo, da je Marija dala zagotovilo, da bo končno zmagało njeno brezmadežno Srce.

Naj se poživil Bratovščina naše ljube Gospé presv. Srca je bila v Ljubljani vpeljana 8. dec. 1874. Svoj bratovski oltar ima v stolnici, v srednji kapeli na ženski strani. Lastno bandero združuje (naj bi združevalo) člane in članice pri slavnostnih procesijah. Voditelj te priljubljene bratovščine, ki je imela v naši škofiji v prvih desetletjih po vpeljavi skoraj 200.000 prigašenih in sprejetih oseb, je stolni župnik, tajnik je eden izmed stolnih vikarjev.

Šestnajsta žrtev med duhovniki ljubljanske škofije je padla o božiču. Krogle partizanskih komunistov so smrtno zadele župnika France'a Kanduča, doli blizu Cerknice, ko je šel od podružnice sv. Štefana, kjer je opravil na Stefanovo službo božjo in se je vračal na Grahovo. Kot preseljenec je pred meseci iskal in dobil zavetje, delo in kruh pri tovarišu, dekanu Westru v Grahovem. Zadel ga je zločinska partizanska besnost kljub temu, da je bil rajni tih, miren in skromen gospod. Kaj pravijo k temu tisti »dobri« katoličani, ki še vedno nečejo videti komunističnih nasilij, pač pa še vedno zagovarjajo in opravičujejo komunistične zločine? Čudno je res, da nekateri kar ne marajo razumeti, kaj so tuji grehi. Takrat, ko smo še znali krščanski nauk, smo na vprašanje, kaj so tuji grehi, gladko odgovorili takole: »Tuji« grehi se imenujejo tisti, ki jih store sicer drugi, katerih smo pa sokrivi tudi mi, s tem da jih hvalimo ali k njim molčimo. Namesto da bi sopomočniki partizanskih grehov in zločinov vsaj na tihem priznali svojo sokrivdo, se pa perejo s tem, da se znašajo nad drugimi in da jim oponašajo, da ne poznajo ljubezni do bližnjega.

Nad bogoslovcem so se zneslil Namesto na božične počitnice je prišel v past partizanskim morilcem bogoslovec-četrtletnik ljubljanskega semenišča: Hočev var Janez.

Ubili so ga blizu Mirne na Dolenjskem, ko je šel na novega leta dan k staršem v Št. Rupert.

čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, da bo naše posvečenje konec maja tembolj pripravljeno in vsesplošno.

Ko se končno zahvaljujemo Bogu za vse milosti preteklega leta, sklenimo, da bomo v tem letu storili, kar je v naši moči, da se nas Bog usmili.

A. Č.

Dr. Ciril Potočnik:

„Maša“ ali „sveta maša“ — kaj je prav?

Pojasnilo.

V zadnji številki je Bogoljub prinesel članek pod gornjim naslovom. Pisatelj Ki. v njem zagovarja misel, da se prav govori in piše le »maša«, ne pa »sveta« maša. Njegovi razlogi so tile: Ljudje tako govorijo. Cerkev uradno tako govori in piše. Nekateri reči so tako nad vse svete, da jim Cerkev besede »svet« ne prideva; beseda svet na nepravem kraju, pri nepravem osebi more svetost in spoštovanje celo zmanjševati. Ob koncu pisatelj izreče sum, da je »svetenje« ostanek janzenizma.

Članek je pisan z najboljšim namenom: vsi naj bi tako govorili in pisali, kakor ljudje splošno govorijo. Razlogi, ki jih pisatelj navaja, pa niso trdni in prepričljivi.

Danes se govori in piše — to tudi Ki. poudarja — o b o j e : maša in sveta maša. V navadnem govoru navadno slišimo le maša, brez besede »svet«. Na prižnici, v šoli, v knjigah pa rabimo prav pogosto sveta maša. Mnogo ljudi tudi v vsakdanjih pogovorih dostavlja pred mašo besedo sveta. In to ne le takrat, kadar govorijo duhovniki. »Sveto« mašo najdemo tudi ne le v duhovnih, marveč tudi v leposlovnih spisih.¹ Pleteršnik pri besedi maša navaja ljudsko govorico dosledno brez besede svet, n. pr. velika maša, nova maša, zorna maša itd. Pri besedi »svet« pa na prvem mestu piše sveta maša.

Kaj pa Cerkev? Splošno piše samo maša, obhajilo brez besede svet; pozna pa in tudi rabi sveta maša, sv. obhajilo. V uradni zbirki odpustkov n. pr. piše pod št. 144 o spravi svetih maši.² Rimski odlok, ki govori o molitvah za duhovnike, piše o pobožni vaji, darovati Bogu sveto mašo.³ Podobno je z izrazom obhajilo, sveto obhajilo. Cerkev rabi oboje: večinoma pravi obhajilo, včasih pa tudi sveto obhajilo.⁴ Cerkvi torej izraza sveta ma-

ša, sveto obhajilo nista tuja in ju rabi z vsem spoštovanjem tudi v najnovejšem času.

Tudi mnogi drugi narodi govore in pišejo kakor pri nas: oboje. Tako Italijani, Francozi, Nemci.⁵ In vendar bi človek pri romanskih narodih prej pričakoval, da bodo pisali le maša, ker Cerkev — kot rečeno — večinoma tako govori in piše.

Omenim naj še to, da je izraz sveta maša sprejet v naš slovenski katekizem in ga seveda svojevoljno ne smemo odpravljati.

Težko bo vzdržati trditev, da so nekatere reči tako svete, da besede svet ne prenesejo. Katere naj bi bile te besede? Jezus, Kristus, Marija, Bog... Res ne govorimo sveti Jezus. Zakaj tako, ne vem. Vendarle smo duhovniki brali v brevirju na novega leta dan lepo pridigo (homilijo) sv. Ambroža, ki v njej govori o svetem Gospodu Jezusu.⁶ Pač pa govorimo in pišemo sv. Evharistija, za kar imamo lepo domačo besedo sveto, presveto Rešnje Telo. V litanijah molimo: Sveta Trojica... usmili se nas! Mater božjo ne nazivamo samo v litanijah Sveta Marija, marveč jo je tako klical na pomoč že sv. Avguštin, ko je molil: »Sveta Marija, pridi ubogim na pomoč!«⁷ Njegove besede, nekoliko razširjene, ponavljamo duhovniki tudi danes, kadar opravljamo oficij v čast Materi božji. Vsak dan ponavljamo v primi: Sveta Marija in vsi svetniki naj prosijo za nas!⁸ Kadar molimo zdravamarijo, prosimo: Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike! Itd. Tudi izraz božjeropno sveto obhajilo morda ni tako ponesrečen. S tem še posebno poudarimo, kako hudo se pregreši tisti, ki gre k svetemu obhajilu — ki je samo zase sveto, čeprav je nesvet človek, ki ga prejme — s smrtnim grehom v duši.

Zdi se mi tudi, da bo za rabo »sveta« maša težko dokazati vpliv janzenizma. Saj že pridigar Janez Svetokriški l. 1700., torej v času, ko pri nas še ni bilo janzenizma, piše sveta maša.⁹

Iz vsega sledi tole: Kakor doslej tudi v prihodnje mirno lahko pišemo in govorimo maša ali sveta maša, obhajilo ali sveto obhajilo.¹⁰ Gotovo pridevek svet izraža neko sveto spoštovanje. In ne zdelo bi se mi modro, ako bi hoteli besedo svet, ki je že vpejlana, nekako nasilno odpraviti.

Rajni Hočevnar je bil že kandidat, da stopi pred oltar kot novomašnik, kot duhovnik-darovalec, pa je stopil pred Vsemogočnega kot nedolžna žrtev, da je povečal število tistih, ki so zdaj posredniki v nebesih za rešitev slovenskega naroda iz teh tegob.

Ta nesrečni kraj šentruprski, kjer so goščarji napravili že toliko gorja in žalosti! Ponovno zopet v božičnih dneh, ko so požgali bližnjo graščino v Praprečah in povzročili strašno smrt v plamenih številnim stanovalcem, družino bivšega župana Mavserja pa večinoma postrelili. Daleč naokrog se je slišalo grozno vpitje in zdihovanje trpečih in umirajočih. Ali so se uničevalci nedolžnih življenj s tem kaj opomogli? Ali jih res vodi le uničevalna strast? — Bog se jih usmili in jim daj spoznati, v kako strašni in usodni zmoti so!

Ljubljanska škofija. Za tajnika šk. ordinariata je imenovan duhovnik Roman Malavašič; za župnijske upravitelje so imenovani: Urbanec Fr., kaplan v Cerknici, za Planino; Čampa Leopold, kaplan v Črmošnjicah, za Staro Cerkev; Papež Karel, kaplan na Suhorju, za to župnijo; Pezdur Fr., kaplan pri Sv. Vidu n. Cerknico, za to župnijo; Škerlavaj Bogomil, kaplan v Dragatušu, za to župnijo. — Premeščeni so bili: Trdin Mih. iz zavoda sv. Stanislava za kaplana na Suhor; Knafelj Iv. iz Kočevja v Črmošnjice; Kalan Janez iz Zagorja v Cerknico; Vidmar Anton iz Kamnika v Kočevje; Križaj Janej iz Tržišča v Št. Jernej. — Nameščeni so bili kot kaplani: Erjavec Karel v Hinjah, Kočar Alojz v Preserju, Kozjek Fr. v St. trgu pri Ložu; Pelan Jože v Prečni; Pustotnik Fr. v St. Petru p. N. m.; Remškar Fr. v Tržišču; Strle Anton pri Sv. Vidu n. C.; Šivic Ludovik v Dragatušu; Trdan Anton v Adlešičih; p. Modest Golja O. T. v Metliki. — Odšli so v goriško nadškofijo: Duhovnik Al. in Mušič Anton; v tržaško škofijo: Debevec Stan., Markič Ivan, Očeppek Maks, Ogrinec Jožef, Tavčar Martin, Tomazin Ladislav, Vrolih Fr.; v reško: Perkan Danijel.

V prvi letnik semenišča so bili sprejeti: Glavan Fr., Hren Bogomir, Ilc Alojzij, Kotlušček Jožef, Lovše Ivan, Novak Fr., Oven Fr., Sivec Jožef, Šerek Eligij, Skufca Fr., Zajec Feliks, Zajec Jožef.

¹ Prim. n. pr. Lea Fatur v Slovenčevem koledarju 1942, 202. — ² Preces et pia opera 1938, št. 144, str. 87: Sanctae Missae applicatio in reparationem. — ³ S. Roenit. 12. apr. 1937, AAS 1937, 285: »Pium exercitium offerendi Deo ... sanctam Missam.«

Šmarničar — umrl. Dne 25. novembra 1942 se je nenadoma od kapi zadet preselil v večnost Jožef Seigerschmied, bivši župnik v Naklem na Gorenjskem. Kot upokojenec je opravljal službo božjo na Blejski Dobravi. Šel je za svojim bratom Matijem, ki je župnikoval na znani največji hrvatski božji poti pri Mariji Bistrički, pa je umrl pred par meseci. Pokojni naklanski župnik je znan po knjigah »Pamet in vera« in po Šmarnicah, ki jih je sestavljal in so bile nekatere prav uporabne. — V zasebnem življenju je bil pokojni manj družaben, kot duhovnik pa pobožen, skrben za spovedovanje, vnet za pridigovanje in dober vzgojitelj mladine. R. I. P.!

— ⁴ Prim. odloka, ki ju je izdal Pij X.! Odlok z dne 20. dec. 1905 o vsakdanjem sv. obhajilu piše: »Ut sedula ad sacram Communionem praeparatio antecedat.« (Guibert, Documenta, Romae 1931, 887.) Podobno v odloku, ki govori o starosti, kdaj naj otroci pristopajo k prvemu sv. obhajilu, z dne 8. avg. 1910: »admittere possent ad sacram Communionem.« (Prav tam 891.) — ⁵ Pred seboj imam dve francoski knjigi: ena ima naslov Fortescue, La Messe; druga pa Vandeur, La Sainte Messe. V angleških bogoslovnih revijah pogosto beremo o svetem obhajilu (Holy Communion). — ⁶ Lect. 9: »sanctus Dominus Jesus«. — ⁷ »Sancta Maria, succurre miseris!« Sermo 194, PL 39, 2106 sq. — ⁸ Antif. za Magn. v oficiju M. b. — ⁹ Sacrum Promptuarium IV. zv., Ljubljana 1700, str. 41, 74. — ¹⁰ V spisu ali knjigi, ki govori o sv. daritvi ali o sv. obhajilu, pa pri obojem dosledno izpušča besedo »svet«, nekaj pogrešam. Kdaj naj se rabi eno, kdaj drugo, je težje določiti. Prisiljeno »svetenje« pa seveda odklanjam.

Odpustki za februar 1943.

1. Ponedeljek. Bl. Viridijana. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. cerkvah, kjer ni redovne.

2. Torek. Svečnica. P. o.: 1. Čl. br. sv. R. T. v br. e.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. e. — 2. Čl. br. N. Lj. G. v br. e. — 3. Čl. r. v. br. ta dan ali v osmini. — 4. Čl. škup. br. karm. M. b. — 5. Tistim, ki nosijo beli šk., če molijo za osvobod. sužnjev. — 6. Čl. Mar. družb. — 7. Čl. družbe kršč. družin. — 8. Čl. br. sv. Družine. — 9. Čl. br. za duše v v. ta dan ali v osmini. — 10. Čl. dr. sv. P. Klav., kakor 24. dan. — 11. Istim kakor 1. dan. — V. o.

3. Sreda, prva v mesecu. P. o. vsem, ki opravijo kakšno na-

božno vajo n. č. sv. Jožefu, prejmejo sv. zakr. in molijo po n. sv. o.

4. Četrtek, prvi v mesecu. Sv. Jožef Leoniški. P. o.: 1. Čl. br. sv. R. T. v br. e.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v ž. e. — 2. Istim kakor 1. dan.

5. Petek, prvi v mesecu. Sv. Peter Kratnik. P. o.: 1. Čl. br. sv. R. T., kakor večeraj. — 2. Vsem, ki prejmejo pravno sv. obh., nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. S. J. in molijo po n. sv. o. — 3. Čl. br. presv. Sreca J. — Istim kakor 1. dan.

6. Sobota, prva v mesecu. P. o. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na č. Brezmadežni, da nekoliko zadostje za njej storj. razž., prejmejo sv. zakramente in molijo po n. sv. o.

7. Nedelja, prva v mesecu. Čl. r. v. br. 3 p. o.: 1. če v br. e. molijo po n. sv. o.; 2. če so pri mes. proc.; 3. če v br. e. nekaj časa molijo pred izp. sv. R. T. — P. o.: a) čl. br. presv. Sreca J.; b) tistim, ki nosijo viš. škup.

8. Ponedeljek. Sv. Janez Matski. P. o. čl. br. z belim škup., če v br. ali žup. e. molijo za osvoboditev sužnjev.

15. Ponedeljek. Bl. Andrej. P. o. kakor 1. dan.

19. Petek. Sv. Konrad. P. o. kakor 1. dan.

22. Ponedeljek. Sv. Marjeta Kortonska. P. o. kakor 1. dan.

24. Sreda. Sv. Matija. P. o. čl. dr. sv. Petra Kl., če molijo za razž. sv. vere.

28. Nedelja, zadnja v mesecu. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo rožni venec.

P LJUDSKA POSJILNICA

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela 'Union'

V LJUBLJANI

sprejema hranilne vloge v vsaki
višini in jih najugodnejše obre-
stuje, daje posojila na vknjiž-
bo in proti poroštvu. Posojilnica
je bila ustanovljena 1895. leta